

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 92, Mayıs 2019, s. 324-338

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.14995>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date

12.04.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date

27.05.2019

Öğr. Gör. Reha SARIKAYA

Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
rsarikaya@bartin.edu.tr

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
aytekina@gazi.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Atilla Çağdaş DEĞER

Hacettepe Üniversitesi, Ankara Devlet Konservatuvarı, Müzik Bölümü
atillacagdas@yahoo.de

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN RİTİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Öz

Ritim, müziğin en temel unsurudur. Müzik eğitiminin temeli de ritim eğitimine dayandırılmaktadır. Müzik eğitimcileri tarafından, öğrencilerin ritim becerilerini geliştirebilmeleri için özel öğretim yöntemleri geliştirilmiştir. Bu yöntemler; heceleme temelli, sözcüksel veya tümcesel temelli ve sayı temelli öğretim yöntemleridir. Araştırma, durum tespitine dayalı betimsel bir modele dayandırılmış olup; amacı, müzik öğretmenlerinin ritim öğretim yöntemleri hakkında deneyimlerini, görüşlerini, çalışma stratejilerini ve literatürdeki yöntemler hakkında bilgilerini ortaya koymaktır. Bu amaca yönelik olarak yarı yapılandırılmış görüş alma formu hazırlanmış, form; kapsam ve geçerlik bakımından 10 uzman tarafından incelenmiştir. Tekrar düzenlenen form “Google Forms” aracılığıyla 91 öğretmene uygulanmış ve elde edilen veriler değerlendirilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; en çok bilinen yöntemlerin yerli (Geleneksel, Dümeteke, Gümegüme, Pofuduk Tavşan) yöntemler olduğu anlaşılmıştır. Öğretmenler ise ritim öğretiminin oyun ve dramayla, beden müzikleriyle, ritim çalgılarıyla öğretilmesini önermişlerdir.

Anahtar kelimeler: Müzik, müzik öğretimi, ritim, ritim öğretimi.

MUSIC TEACHER'S VIEWS ON RHYTHM TEACHING METHODS

Abstract

Rhythm is the most fundamental element of music. The foundation of music education is based on rhythm education. Special teaching methods have been developed by music educators in order to enable students to develop their rhythm skills. These methods are spelling-based, number-based and lexical or sentential based teaching methods. The aim of the study, which is based on a descriptive model, is to reveal music teachers' experiences about rhythm teaching methods, their opinions, study strategies and their knowledge on the methods in the literature. In line with this purpose, semi-structured opinion form was prepared and the form was examined by 10 experts. The revised form was applied to 91 teachers via Google Forms and the data obtained were evaluated and interpreted. Research results show that the most well-known methods are the domestic (Traditional, Dümeteke, Gümegüme, Pofuduk Tavşan) methods. Teachers have suggested that rhythm teaching should be taught by play and drama, body percussion and rhythm instruments.

Keywords: Music, music teaching, rhythm, rhythm teaching.

1. GİRİŞ

Ritim öğretim yöntemleri, müzik öğrenen ve öğreten kişilerin hayatında herhangi bir şekilde var olan araçlardır. Çünkü sesleri öğretmenin yolu mutlaka ritimlerden geçer ve bir şey öğretmek için de mutlaka bir yöntem gerekmektedir. Köklü halk ve sanat müziklerinin, askeri müziklerin öğretimi için özel öğretim yöntemlerinden yararlandığı bilinmektedir. Kuzey Hindistan'da geleneksel "Tabla" perküsyonu çalımı için hecelerden oluşan bir sistem kullanılmaktadır. (Patel ve Iversen, 925). Türk Sanat Müziği'nde usullerin (İkağ, devir) öğretimi için hecelelerden oluşan gelişmiş bir ritim öğretim yöntemi olarak "kudüm velvele" sistemi kullanılmaktadır (Köprülü ve Işıldak, 2017).

Çağdaş sistemli okul eğitiminin dünyada yaygınlaşması ve müziğin ders olarak müfredatlarda yer alması ile birlikte, genel müzik eğitimi için yöntemlerin geliştirilmeye başlandığı görülmektedir. 1800'lü yılların başlarında Fransa'da Galin-Paris-Chevé tarafından 'Fransız ritim adlandırması' kullanılmıştır. (Demorest, 2001: 50). Yöntemin başarılı sonuçlarından etkilenen John Curwen, Tonik Sol-Fa sisteminde bu öğretim yöntemine geniş bir yer vermiştir. (Hackett ve Lindeman, 2004: 66). Zoltan Kodaly ise bu yöntemin benzerini kendi müzik eğitimi yaklaşımında kullanmıştır.

Emile Jacques Dalcroze, 20. Yüzyılın başlarında müziğin devinimlerle öğretilmesi düşüncesine dayanan sıra dışı bir müzik eğitimi yaklaşımı geliştirmiştir (Uçan, 2005: 363) Yaklaşımı içerisinde sözcüklerin ritmik yapılarından, sözcüklerin anlamlarından yararlanan ve bunları devinimlerle birleştiren bir yaklaşım içerisindedir. (Fust, 2006: 10). Ünlü besteci ve müzik eğitimi kuramcısı Carl Orff da ritimleri öğretirken sözcükleri kullanmıştır. Orff öğretisinde ritimler, konuşma dilinden sözcüklerle eşleştirilir.

Yukarıda bahsedilen yöntemler dışında pek çok ritim öğretim yöntemi bulunmaktadır. Yöntemlerin görünümüne bakıldığında göze çarpan karakteristik, ayırt edici özellikleri olduğu

anaşılmalıdır. Ritim öğretim yöntemleri, genel hatlarıyla bakılacak olursa aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

- Heceleme Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri
- Sözcüksel ve Tümcesel Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri
- Sayma Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri

1.1. Heceleme Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri

Herhangi bir anlamı olmayan hecelerden oluşturulmuştur. Heceler, kullanılan dilin özelliklerine göre değişiklik gösterse de sistem mantığı benzerdir. Bu yöntemlerin genel özellikleri aşağıda sıralanmıştır;

- Temel ritimleri öğretmeyi amaçlar
- Matematiğe dayalı bir sistemleri bulunmaktadır
- Hecelerden oluşturulmuştur

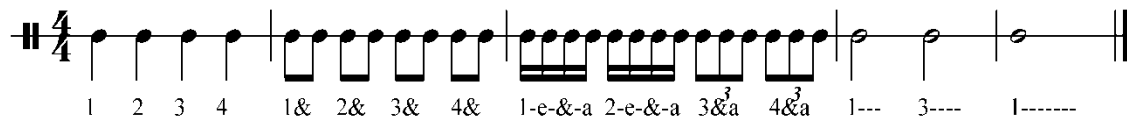
1.2. Sözcüksel ve Tümcesel Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri

Dilin ve sözcüklerin ritimsel yapısından faydalanarak ritimleri öğretmeyi amaçlar. Yöntemde kullanılan sözcükler ya da cümleler öğrenen kişinin kararına bağlıdır. Bu yöntemlerin genel özellikleri aşağıda sıralanmıştır;

- Birbiriyle ilintili ya da ilintisiz sözcükler kullanılır. (Hayvan adları, bitki adları, şehir adları vb.)
- Sözcüklerin büyük oranda öğretilecek ritimlerin özelliklerini sergilemesi önkoşuldur

1.3. Sayma Temelli Ritim Öğretim Yöntemleri

Bu tür yöntemlerde ölçü vuruşları ve bu vuruşların alt bölünmeleri esas alınır. Ritmin vuruşa denk gelen ilk notası rakam ile, geri kalan alt bölünüm notaları ise harflerle veya işaretlerle gösterilir, okunur. Aşağıdaki “*1e&a*” yöntemi örneğinde ayrıntılar verilmiştir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, müzik öğretmenlerinin ritim öğretim yöntemleri hakkında deneyimlerini, görüşlerini, çalışma stratejilerini ve literatürdeki yöntemler hakkında bilgilerini ortaya koymaktır.

1.5. Problem Cümlesi

“Müzik öğretmenlerinin ritim öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusu, bu çalışmanın problem durumunu ortaya koymaktadır.

1.5.1. Alt Problemler

1. Öğretmenlere ilişkin demografik bilgiler nasıldır?
2. Öğretmenlerin, ritim öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenler, ritim öğretim yöntemlerini ne derece tanımaktadır?
4. Öğretmenlerin, ritim öğretim yöntemleri kullanım stratejileri nelerdir?

1.6. Araştırmanın Önemi

Ritim öğretim yöntemlerine yönelik araştırmaların sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın ritim öğretim yöntemleri konusunda veri oluşturması açısından önem arz ettiği düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, durum tespitine dayalı betimsel bir modele dayandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Çalışmanın amacı, müzik öğretmenlerinin ritim öğretim yöntemleri hakkında deneyimlerini, görüşlerini, çalışma stratejilerini ve literatürdeki yöntemler hakkında bilgilerini ortaya koymaktır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu ve çoktan seçmeli 19 maddeden oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu kapsam ve geçerlik bakımından 10 uzman tarafından incelenmiştir. Uzman dönütlerinin ardından form tekrar düzenlenerek, “Google Forms” aracılığıyla kullanıma hazır hâle getirilmiştir.

2.3. Katılımcılar

Çalışmanın katılımcılarını Türkiye genelinde devlet okulları ve özel okullarda müzik dersine giren müzik öğretmenleri arasından çalışmaya gönüllü olarak katılan öğretmenler oluşturmaktadır. Hazırlanan elektronik form, sosyal ağlar ve çevrimiçi iletişim araçları aracılığıyla paylaştırılmış, öğretmenlerden katkı sağlamaları istenmiştir. 3 hafta boyunca her hafta forma katkı sağlamayla ilgili duyurular tekrarlanmıştır. 3 haftanın sonunda toplam 103 müzik öğretmeni formu doldurmuştur. Elde edilen 103 veri içerisinde eksik ve hatalı olan 12 veri çıkartılmış olup, toplam 91 veri analiz edilmiştir.

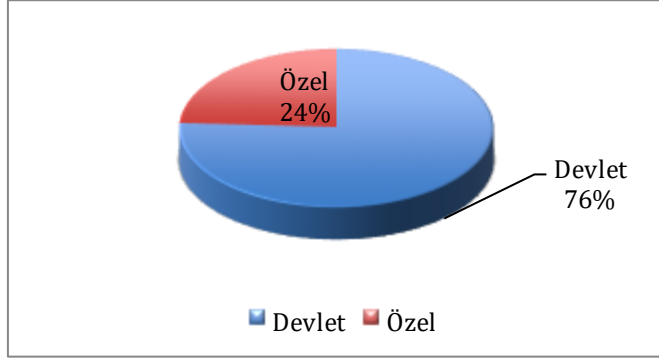
2.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Elde edilen verilerin analiz sonuçlarının bir kısmı grafiklerle ve yüzde değerleriyle ifade edilmiştir. Ardından bu grafiklere ait veriler yorumlanmıştır. Açık uçlu maddelerden elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizi yapılmış olup, katılımcıların kesişen görüşlerine göre gruplandırılmış ve beş başlık altında incelenmiş, yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

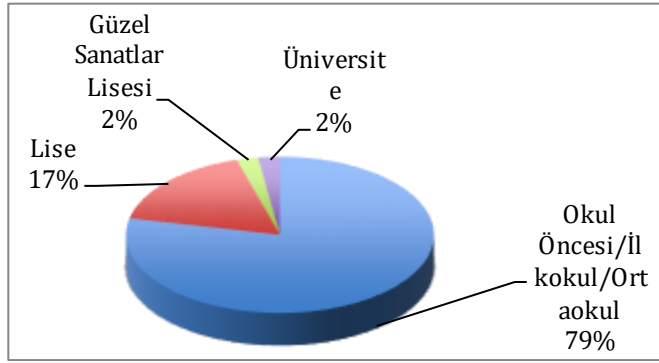
3.1. Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgilere Yönelik Bulgu ve Yorumlar

1. Öğretmenlerin Çalıştığı Kurumlar

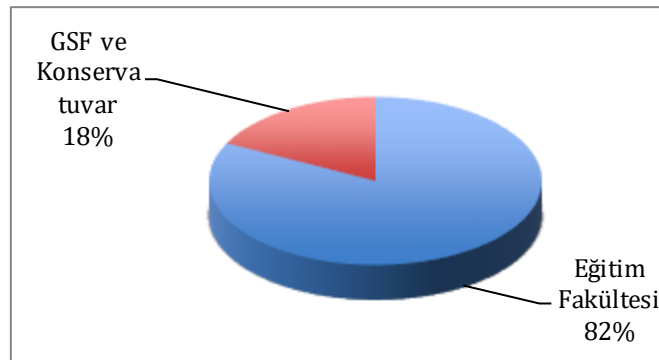
Öğretmenlerin; %76'sının devlet okulunda %24'ünün özel okulda çalıştığı görülmektedir. Elde edilen sonuçlara bakarak öğretmenlerin büyük bir kısmının devlet okulunda çalıştığı anlaşılmaktadır.

2. Öğretmenlerin Çalıştığı Kurum Türleri

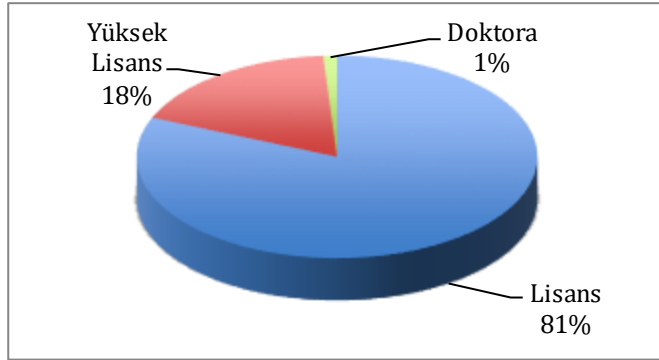
Öğretmenlerin; %2'sinin "Güzel Sanatlar Lisesi"nde, %2'sinin "Üniversitede", %17'sinin "Lise"de, %79'unun "Okul Öncesi / İlkokul / Ortaokul"da çalıştığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük bir kısmının okul öncesi, orta okul ve lise düzeyinde eğitim veren okullarda çalıştığı anlaşılmaktadır.

3. Öğretmenlerin Mezun Olduğu Lisans Programları

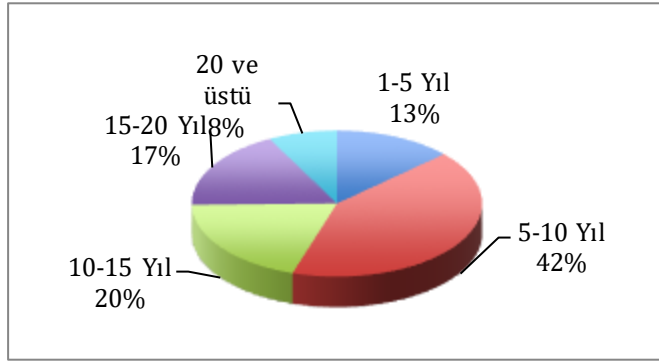
Öğretmenlerin; %18'inin "Güzel Sanatlar Fakültesi ya da Konservatuvar"dan, %82'sinin "Eğitim Fakültesi"nden mezun olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitim fakültelerinden mezun olduğu anlaşılmaktadır.

4. Öğretmenlerin Mezuniyet Bilgileri

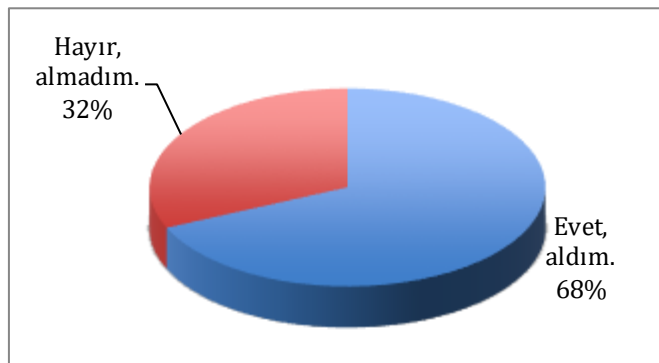
Öğretmenlerin; %1'i "Doktora" %18'i "Yüksek Lisans" %81'i "Lisans" seviyesinde diplomalıdır. Öğretmenlerin çoğunluğunun lisans mezunlarından oluştuğu anlaşılmaktadır.

5. Öğretmenlerin Hizmet Yılı Dökümü

Öğretmenlerin; %13'ü 1-5 yıl, %42'si 5-10 yıl, %20'si 10-15 yıl, %17'si 15-20 yıl, %8'inin 20 ve üstü yıl çalışma deneyimine sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin yaklaşık yarısı 1-15 yıl arası deneyime sahiptir.

6. Öğretmenlerin Ritim Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bilgi Düzeyi

Öğretmenlerin %68'lik bir kısmı lisans eğitimleri sırasında ritim öğretim yöntemlerine yönelik eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. %32'lik kısmı ise lisans öğrenimleri sırasında ritim öğretim yöntemlerine yönelik herhangi bir eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunun bu konu hakkında belirli bir altyapısının olduğu söylenebilir.

3.2. "Öğretmenlerin, Ritim Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Öğretmenlerin; "Ritim Öğretim Yöntemleri"ne yönelik görüşleri, aşağıdaki başlıklarda ortaklık göstermektedir:

1. Ritim okuma/çalma becerilerini geliştiriyor

Yöntemleri derslerinde kullanan öğretmenlerin büyük bir bölümü, öğrencilerin başarısındaki artışa dikkat çekmişlerdir. Ö1 "Sınıf içi etkinliklerinde son derece etkili." Ö16 "Sınıfın

çoğunluğu başarılı oluyor.” Ö48 “öğrenciler yapabildiklerini gördüklerinde özgüvenleri artıyor.” ifadelerinde bulunmuşlardır.

2. Ortak ritim dili oluşuyor

Derslerde bir yöntemi düzenli olarak kullanmanın önemine dikkat çeken eğitimciler, bu durumun hem öğrenci başarısına etkisine hem de öğretmen için kolaylık oluşturduğuna vurgu yapmaktadırlar. Ritim öğretim yöntemlerinde belirli sözcüklerin, hecelerin vb. olmasının öğrenciler ile öğretmenin daha kolay bir şekilde iletişime geçtiğini belirtmektedirler.

3. Ritimleri somutlaştırıyor

Küçük yaştaki çocuklarda soyut düşünme sorununu aşmak için ritim öğretim yöntemlerinin önemini vurgulamışlardır. Bu konuda “Çocuklarda tamamen soyut olan tartım kalıpları bu sayede somutlaşıyor ve öğrenmeleri hızlı olmuş oluyor” (Ö12), “Özellikle küçük yaş gruplarında akılda kalıcı olması ve kulak gelişimi için çok işlevlidir.” (Ö87) ifadelerinde bulunmuşlardır.

4. Öğrenim hızını ve etkililiğini artırıyor

Ritim öğretim yöntemlerinin, öğrencide öğrenmeyi daha kalıcı hale getirdiğini belirtmektedirler. Aynı zamanda ritimleri öğrenmenin daha kalıcı hale geldiğini, öğretme-öğrenme sürecinin çok daha hızlı yürüdüğünü vurgulamışlardır.

5. Dersi daha eğlenceli hale getiriyor

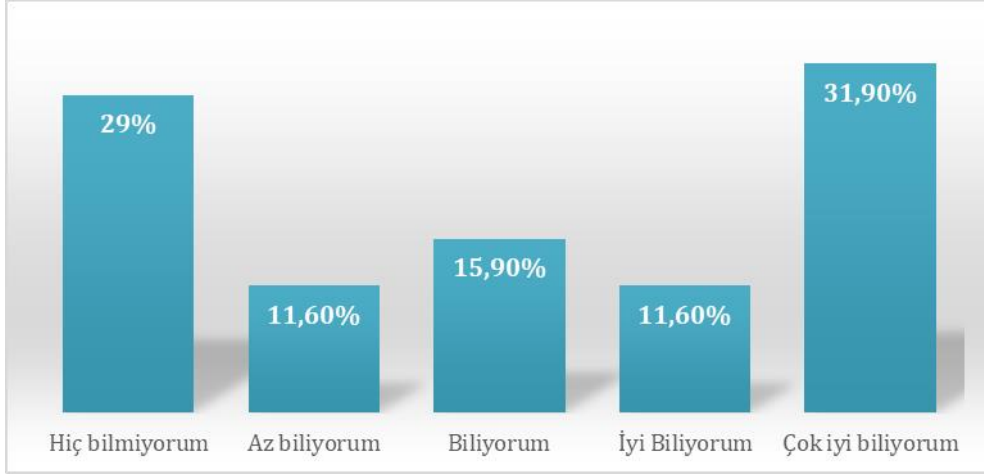
Öğretmenlerin neredeyse hepsinin ortak düşündüğü özellik, ritim öğretim yöntemlerinin dersleri daha eğlenceli kıldığıdır. Öğretmenler bu konuda “Dersi sevmeleri için biçilmez kafftan” (Ö24), “Çocuklar çok eğleniyorlar.” (Ö19) görüşleriyle durumu özetlemektedirler.

6. Dikkat ve odaklanmayı artırıyor

Eğitimciler, ritim öğretim yöntemleri kullanmanın odaklanmayı artırdığı görüşündelerdir. Özellikle küçük yaştaki çocukların dikkatlerinin çabuk dağıldığını belirten öğretmenler bu konuda ritim öğretim yöntemlerinin önemli bir araç olduğunu ifade etmektedirler: “Dersi daha eğlenceli hale getiriyor, çocukların dikkat ve odaklanma seviyelerini arttırıyor, ritmik hafızaları güçleniyor...” (Ö50), “Çocuğun ilgisini artırır. Dans ve müzik etkinliklerine katılımını, keyfini artırır...” (Ö51).

3.3. Öğretmenlerin Ritim Öğretim Yöntemlerini Tanıma Durumuna İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

1. Tafatefe Yöntemi

Tafatefe (Galin-Paris-Chevé) yöntemini öğretmenlerin; %29'u "Hiç Bilmiyorum", "%11,6'sı "Az Biliyorum", %15,9'u "Biliyorum", %11,6'sı "İyi Biliyorum", %31,9'u "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Büyük bir oranla yöntemin bilindiği anlaşılmaktadır.

2. Dalcroze Yöntemi

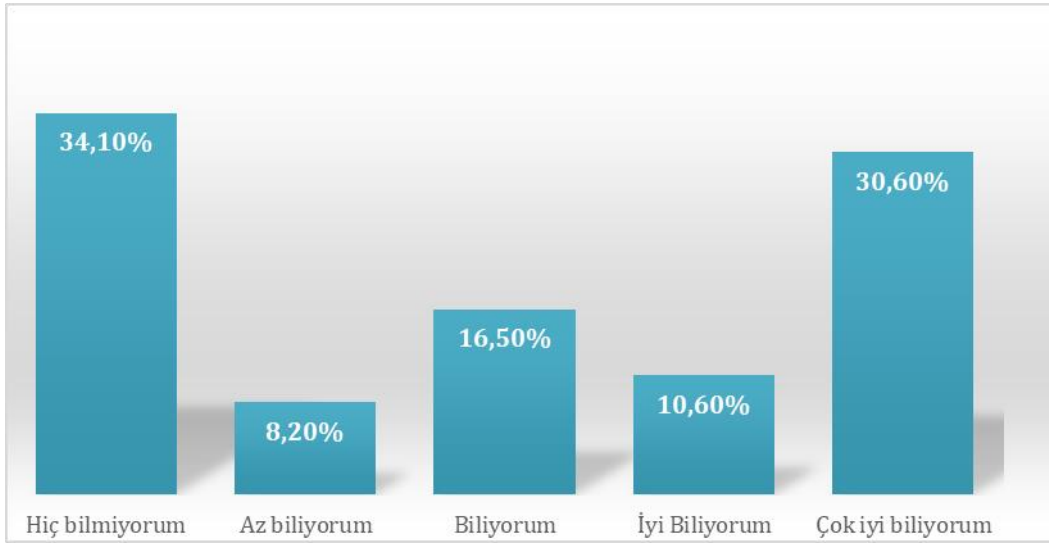
Dalcroze yöntemini öğretmenlerin; %40'ı "Hiç Bilmiyorum", "%14,8'si "Az Biliyorum", %16'sı "Biliyorum", %16'sı "İyi Biliyorum", %13,6'sı "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin genel olarak bilindiği gözlemlenmektedir.

3.Kodaly Yöntemi

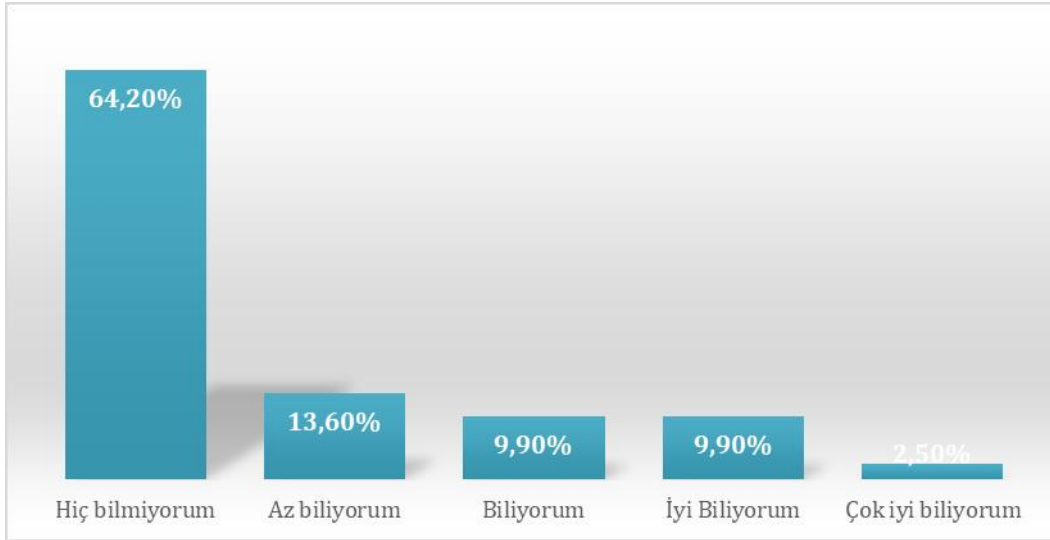
Kodaly yöntemini öğretmenlerin; %24,1'i "Hiç Bilmiyorum", "%18,1'i "Az Biliyorum", %18,1'i "Biliyorum", %13,3'ü "İyi Biliyorum", %26,5'i "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Büyük bir oranla yöntemin bilindiği anlaşılmaktadır.

6. Orff Yöntemi

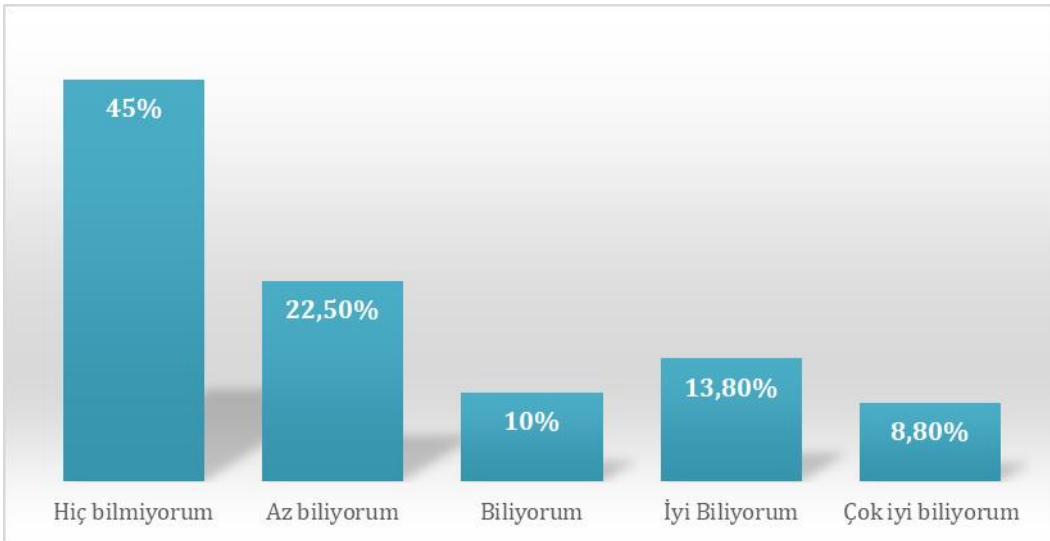
Orff yöntemini öğretmenlerin; %34,1'i "Hiç Bilmiyorum", "%8,2'si "Az Biliyorum", %16,5'i "Biliyorum", %10,6'sı "İyi Biliyorum", %30,6'sı "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin genel olarak bilindiği gözlemlenmektedir.

7. E. Gordon Yöntemi

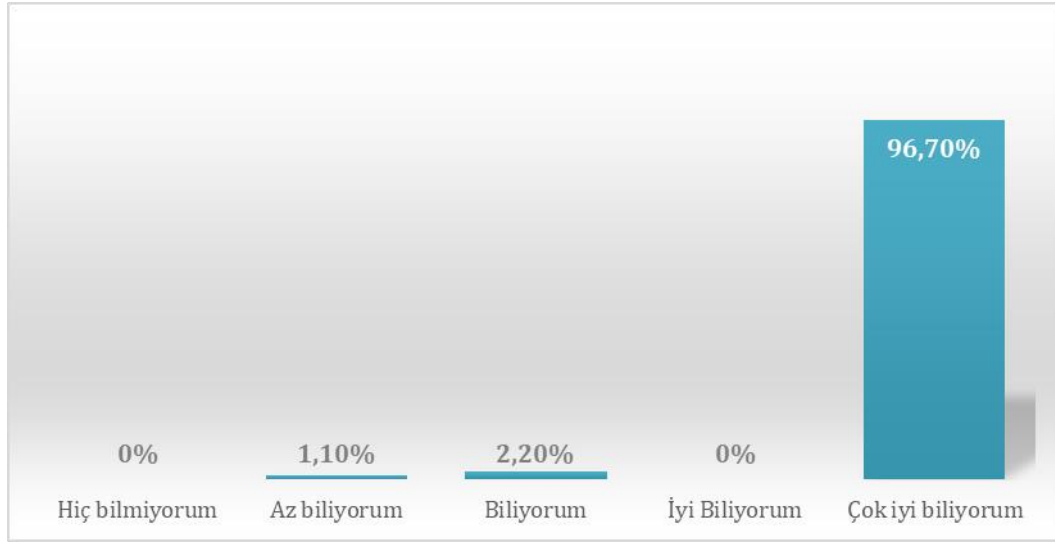
E. Gordon yöntemini öğretmenlerin; %64,2'si "Hiç Bilmiyorum", "%13,6'sı "Az Biliyorum", %9,9'u "Biliyorum", %9,9'u "İyi Biliyorum", %2,5'i "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin çok az bir kesim tarafından bilindiği, büyük oranda bilinmediği anlaşılmaktadır.

6. Takadimi Yöntemi

Takadimi yöntemini öğretmenlerin; %45'i "Hiç Bilmiyorum", "%22,5'i "Az Biliyorum", %10'u "Biliyorum", %13,8'i "İyi Biliyorum", %8,8'i "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin az bir kesim tarafından bilindiği, genel olarak bilinmediği anlaşılmaktadır.

8. Geleneksel Yöntem

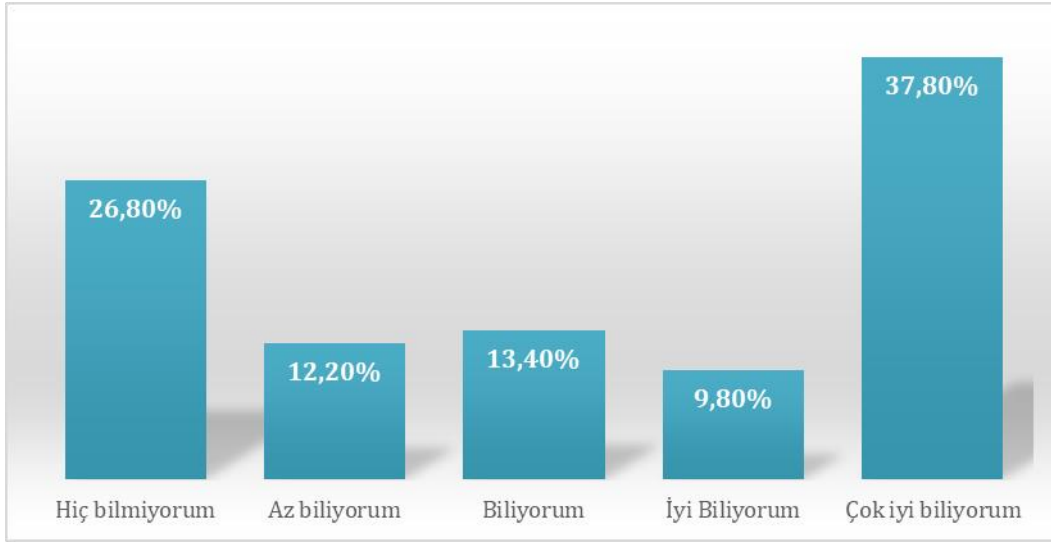
Geleneksel yöntemi öğretmenlerin; “%1,1’i “Az Biliyorum”, %2,2’si “Biliyorum”, %96,7’si “Çok İyi Biliyorum” olarak belirtmişlerdir. Yöntemin, öğretmenlerin neredeyse tamamı tarafından bilindiği anlaşılmaktadır.

9. S. Aydoğan, Ü. Özgür Yöntemi

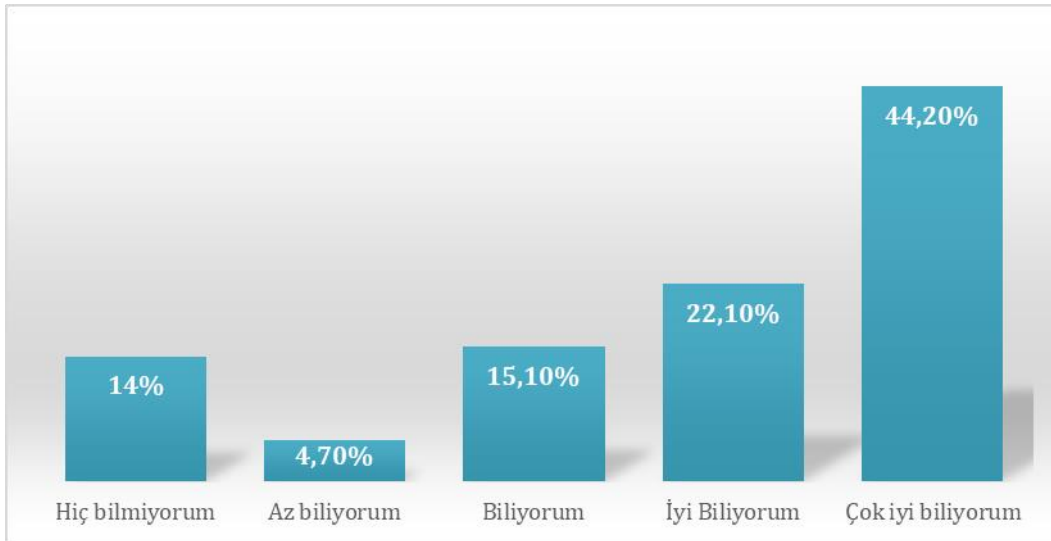
S.Aydoğan/Ü. Özgür yöntemini öğretmenlerin; %24,1’i “Hiç Bilmiyorum”, “%13,3’ü “Az Biliyorum”, %14,5’i “Biliyorum”, %19,3’ü “İyi Biliyorum”, %28,9’u “Çok İyi Biliyorum” olarak belirtmişlerdir. Yöntemin oldukça bilindiği gözlemlenmektedir.

10. Pofuduk Tavşan Yöntemi

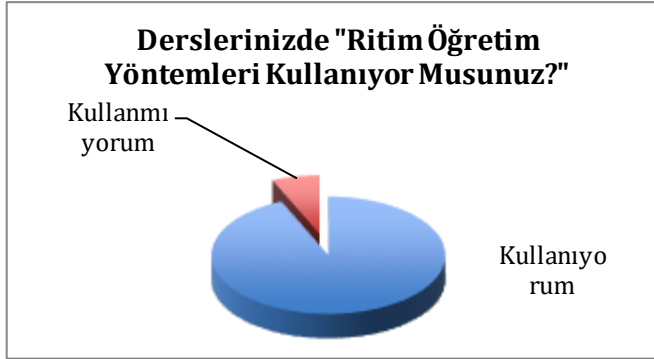
Pofuduk Tavşan yöntemini öğretmenlerin; %26,8'i "Hiç Bilmiyorum", %12,2'si "Az Biliyorum", %13,4'ü "Biliyorum", %9,8'i "İyi Biliyorum", %37,8'i "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin oldukça bilindiği gözlemlenmektedir.

11. Dümeteke Yöntemi

Dümeteke yöntemini öğretmenlerin; %14'ü "Hiç Bilmiyorum", %4,7'si "Az Biliyorum", %15,1'i "Biliyorum", %22,1'i "İyi Biliyorum", %44,2'si "Çok İyi Biliyorum" olarak belirtmişlerdir. Yöntemin çok büyük bir oranda bilindiği anlaşılmaktadır.

3.4. Öğretmenlerin, Ritim Öğretim Yöntem Stratejilerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

Öğretmenlerin tamamına yakını derslerinde ritim öğretim yöntemlerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Ritim öğretim yöntemlerini kullanmayan öğretmenler, yöntemlerin büyük yaş gruplarında gereksiz olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin bir kısmı derslerindeki ritim konularını beden müziği ve ritim çalgılarıyla işlediklerini belirtmişlerdir. Bir diğer öne çıkan yöntem ise Orff yöntemidir. Pek çok öğretmen bu yaklaşımı derslerinde kullanmaya gayret ettiğini vurgulamıştır. Geleneksel (Gelibolu/İzmir/Van) ritim öğretim yöntemi, derslerde çok sık kullanılan bir diğer yöntemdir. Öğretmenlerin genel olarak her ders ritim konusuyla ilgili çalışma yaptıkları anlaşılmaktadır. Beden müziğinin derslerde kullanılma oranlarının önemli bir düzeyde olduğu görülmektedir. Derslerinde ritim öğretim yöntemlerini kullanmadığını belirten (Ö91) "Hayır, kullanmıyorum. Çünkü ihtiyacım olmadı." (Ö88) ise ders süresine vurgu yaparak "Hayır çünkü ders sürem yetmez." ifadesinde bulunmuştur.

1.Sizce, ritim öğretim yöntemleri derslerde nasıl kullanılmalı? Kullanılmasında nasıl bir strateji izlenmeli?

Öğretmenlerin büyük bir bölümü, okullarda müzik sınıfı oluşturulması gerektiğini vurgulamışlardır. Aynı zamanda bu sınıflarda, ritim çalışmalarında kullanılan çalgıların olması gerektiği belirtilmiştir. Bununla ilgili Ö3 fikirlerini "Ritim çalışmaları için gereken müzik ve perküsyon aletleri her müzik sınıfı için mutlaka edinilmelidir." şeklinde ifade etmektedir. Öne çıkan görüşler aşağıdaki başlıklarda sıralanmıştır:

2."Oyun ve Drama" ile Öğretilmeli

Öğretmenlerin çoğu, oyun ve dramının müzik dersleri için ne kadar önemli olduğuna vurgu yaparken ritim öğretimi özelinde de bu görüşlerini yinelemişlerdir. Ritim çalışmaları yapılırken oyunlardan yararlanılması görüşleri şu şekilde ifade edilmiştir: "Oyunlar ile öğrencilerin zevk almaları sağlanmalı." (Ö18). "Yaş grubuna göre oyunlarla öğretilmelidir." (Ö22). Ö31, Ö38 ve Ö48 de "Oyunlaştırma" ve "Drama" ile öğretimin gerekliliğini belirtmişlerdir.

3.Beden Müziğinden ve Halk Danslarından Yararlanılmalı

Öğretmenlerin ısrarla vurguladıkları bir diğer yöntem ise beden müziği olmuştur. Öğretmenler beden müziği ile öğrencilerin hem keyif aldıklarını hem de daha kolay öğrenebildiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca halk danslarının da bir beden müziği aracı gibi görülmesi gerektiği görüşleri öne çıkmaktadır. Ö82 görüşlerini "Beden perküsyonu ya da halk dansları ile öğretilir. Dersler hem daha keyifli hal gelir hem de yaparak ve yaşayarak öğrenme pekiştirilebilir." şeklinde sunmuştur. Beden müziğinin çocuk şarkılarının içerisinde mutlaka yer alması gerektiğine (Ö68) de değinilmiştir

4.Ritim Çalgıları İle Öğretilmeli

Öğretmenlerin ağırlıklı olarak söz ettikleri bir başka yöntem ise ritim çalgılarıdır. Özellikle Orff çalgılarından yararlanılması gerektiği konusunda görüş belirttikleri görülmektedir. Orff çalgılarıyla dersin daha eğlenceli hale geldiğini ve öğrenmenin kolaylaştığını ifade etmektedirler.

5.Yaş ve Düzeye Göre Yöntemler ve Sistematik Çalışma

Öğretmenlerin öne çıkarttığı bir diğer görüş ise “yaş ve düzey”dir. Öğrencilerin yaşlarına uygun bir yöntemin seçilmesi gerektiği önemle vurgulanmaktadır. Özellikle küçük yaş çocuklarının kafalarında ritimleri somutlaştıracak yöntemlerin seçilmesi gerektiği sıkça belirtilmektedir. **Ö2** “Grubun genel özelliklerine ve bireysel farklılıklara göre yöntem seçilmesi gerekir.” demektedir, **Ö61** ise “Yaş grubu, ilgi düzeyi belirleyicidir.” demektedir. Öğretmenler aynı zamanda yöntemlerin istikrarlı bir şekilde öğretilmesi, öğrenciye kavratılması gerektiği görüşünü vurgulamaktadırlar. **Ö40** bu konudaki görüşlerini “... küçük yaş gruplarından itibaren sistemli bir plan ve programla üst sınıflara doğru ilerlenmeli.” şeklinde özetlemiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

5.1. Sonuçlar

Öğretmenlerin büyük bir kısmı derslerinde beden müziğinden faydalandığını belirtmiştir. Bununla birlikte, etkinlikler sırasında drama ve oyunlardan faydalanmanın gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Ayrıca derslerde öğretim stratejilerini; sistematik, düzenli, kararlı bir şekilde uygulamanın, istenilen başarıya ulaşmanın anahtarı gözüyle baktığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin vurgu yaptığı bir diğer nokta ise, seçilecek öğretim yönteminin yaşa, düzeye göre seçilmesi gerektiğidir. Özel öğretim yöntemlerinin amaç değil, araç olduğu vurgusu öne çıkmaktadır. Öğretim yöntemlerinin en çok bilinenleri, yerli yöntemlerdir: “Geleneksel”, “Dümeteke”, “Pofuduk Tavşan”, “Gümeğüme” yöntemleri. Bu yöntemlerin ikisi (Dümeteke, Gümeğüme) heceleme, diğer ikisi (Geleneksel, Pofuduk Tavşan) ise sözcükleme/tümceleme temellidir.

5.2. Öneriler

Lisans eğitimi sırasında özel öğretim yöntemlerine ilişkin ritim öğretim yöntemlerini tanıttığı eğitim verilmesinin, öğretmenlerin araç gereç dağarcığı açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra hizmetiçi eğitimlerle öğretmenlerin bilgilerini tazelemeleri, yeni yöntemler ile tanıştırmaları müzik eğitimi kalitesini artıracaktır.

KAYNAKLAR

- Demorest, S. (2001). Building choral excellence: teaching sight-singing in the choral rehearsal. New York: Oxford University Press.
- Fust, T. R. (2006). Syllable systems: Four student’s experiences in learning rhythm. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Louisville Üniversitesi: Kentucky.
- Hackett, P.; Lindeman C. A. (2004). The musical classroom. (6. ed.). USA: Pearson Prentice Hall.
- Köprülü, G.; Işıldak, C.K. (2017). Türk mûsikîsi usûlâtında velvele kavramı. Rast Müzikoloji Dergisi. 5(2), s.1575-1586. <http://dergipark.gov.tr/rastmd/issue/36963/466589>
- Patel, A. D.; Iversen, J. R. (2003). “Acoustic and perceptual comparison of speech and drum sounds in the north indian tabla tradition: An empirical study of sound symbolism”. In Proceedings of the 15th international congress of phonetic sciences (ICPhS) (pp. 925-

928).<https://pdfs.semanticscholar.org/15ce/f1e6a65d15637afee673522d5889faa936e6.pdf>

Uçan, A. (2005). Müzik eğitimi. (3. baskı). Ankara: Evrensel Müzikevi.

Yıldırım, A.; Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (5. b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.